

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Pulp Magazines – Τα άρματα των ηρώων

Σ’ αυτόν τον χώρο έζησαν και έδρασαν οι σημαντικοί και ασήμαντοι ήρωες της αστυνομικής λογοτεχνίας και των περιπετειωδών αναγνωσμάτων τύπου γουέστερν.

Η ιδέα του ήρωα που έζησε συγκινητικές κι απίστευτες περιπέτειες σίγουρα γεννήθηκε γύρω από τις φωτιές με τις τρεμουλιαστές φλόγες που έκαιγαν στα σπήλαια όπου ζούσαν οι πρώτοι άνθρωποι, ή έξω απ’ αυτά τις λιγότερο κρύες νύχτες, και οπωσδήποτε τη συνέλαβε το μυαλό κάποιου πιο «φωτισμένου» προκειμένου να κρατήσει ενωμένη τη φυλή και να εξορκίσει τα κακά πνεύματα.

Ο Όμηρος, αφηγούμενος τις περιπέτειες του Οδυσσέα, έφτιαξε το πρώτο περιπετειώδες «σίριαλ», και πολλούς αιώνες αργότερα ο Αλέξανδρος Δουμάς και ο Κάρλος Ντίκενς παρέλαβαν τη σκυτάλη και την πήγαν πολύ μακριά, για να φτάσει στον Έντγκαρ Γουόλας, που ήταν ικανός να γράφει ένα μυθιστόρημα την εβδομάδα και να βρίσκει χρόνο ενδιαμέσας για κανένα θεατρικό έργο ή κανένα διήγημα.

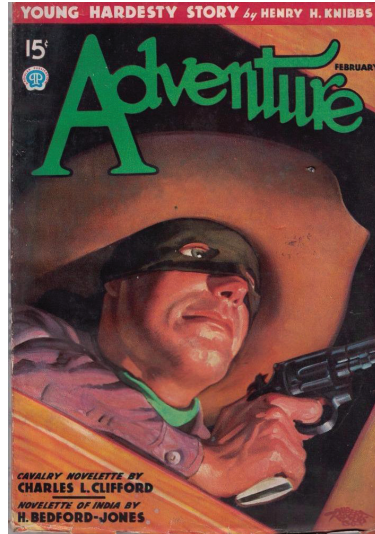
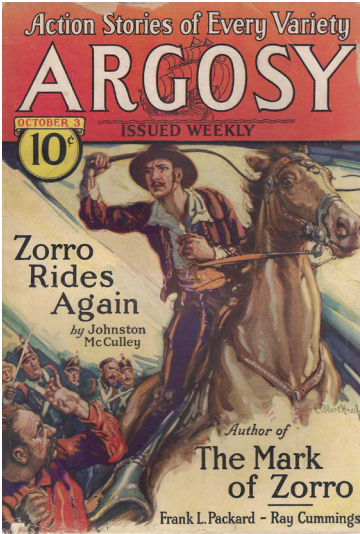
Ποτέ, όμως, μέχρι το τέλος του 19ου αιώνα, δεν βρήκαν οι ήρωες καλύτερα οχήματα –κυριολεκτικά «άρματα

για ήρωες»– για τη διάδοση των περιπετειών τους από τα «φτηνιάρικα» περιοδικά, τα περιβόητα pulp magazines («πολτοπεριοδικά»), που τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει αντικείμενο βαρύγδουπων ερευνών και βαθυστόχαστης ανάλυσης.

Τα θρυλικά πλέον pulp magazines ήταν πράγματι πολύ φτηνά, γεμάτα ιστορίες τυπωμένες δίστηλες πάνω σε χοντρό χαρτί από πολύ ξύλου, ήταν διαθέσιμα σε όλα τα μήκη και τα πλάτη του κόσμου, αγοράζονταν εύκολα και πετιούνταν εξίσου εύκολα, από τις αρχές του 1900 μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1950. Με διαστάσεις 17.5 x 25 εκατοστά και συνήθως με 128 σελίδες και χτυπητά ζωγραφιστά εξώφυλλα, τα περιοδικά αυτά πρόσφεραν ψυχαγωγία σε όλες τις μυθιστορηματικές μορφές: γουέστερν, ρομάντζα, αθλητική δράση και περιπέτεια, επιστημονική φαντασία, χιούμορ, μυστήριο και έγκλημα.

Το πρώτο πολτοπεριοδικό ήταν το *Argosy*, αρχικά αμφιταλαντευόμενο περιοδικό για νέους. Το 1896, ο εκδότης Φρανκ Α. Μάντζι (Frank A. Munsey) το μετέτρεψε σε μηνιαίο περιοδικό με ιστορίες μόνο για ενήλικες, στην τιμή των 10 σεντς και τυπωμένο σε χαρτί από ξυλοπολτό. Το *Argosy* αποδείχτηκε εκπληκτικά δημοφιλές.

Σύντομα, όπως ήταν επόμενο, έκαναν την εμφάνισή τους ανταγωνιστές. Πρώτα το *The Popular Magazine* (1903) και μετά τα *People's Favorite*, *All Story*, *The Cavalier*, *Blue Book* και *Short Stories*. Κάθε περιοδικό πρόσφερε μεγάλη γκάμα ιστοριών όλων των τύπων, στις οποίες συμπεριλαμβάνονταν και μια σημαντική μερίδα αναγνωσμάτων μυστηρίου και κατασκοπίας. Τα πρώτα αναγνώσματα που δημοσιεύτηκαν σ' αυτά τα περιοδικά ήταν έντονα επηρεασμένα από τον Σέρλοκ Χολμς κι από κείνο το είδος

Αριστερά: Το περιοδικό Argosy δημοσίευε συχνά περιπέτειες του θρυλικού Ζορό. Στην εικόνα το τεύχος Οκτωβρίου του 1931. Δεξιά: Ο κυριότερος αντίπαλος του Argosy ήταν το περιοδικό Adventure. Στην εικόνα το τεύχος Φεβρουαρίου 1937, με χαρακτηριστικά εντυπωσιακό εξώφυλλο.

των δραστήριων ερευνητών, γνωστών από τα «φτηνιάρικα μυθιστορήματα», που μάχονταν το έγκλημα με πιστόλια, εξαιρετική σωματική δύναμη κι ένα βαλιτσάκι γεμάτο υλικά για μεταμφιέσεις.

Ο Φρέντερικ Ντέιβις (Frederick Davis), λόγου χάρη (αργότερα συγγραφέας των περιπετειών του ρασοφόρου διώκτη του εγκλήματος Φεγγαροκέφαλου), έγραφε τις περιπέτειες του ιδιωτικού ερευνητή Φίλιξ Μπόιντ, που ήταν ένα κράμα περιπέτειας και μελοδράματος με ρεαλιστικές σκηνές της Νέας Υόρκης, καθώς και του Σίντνι Γκαρθ, ενός ερασιτέχνη ντετέκτιβ με κοφτερή γλώσσα, που έπαιζε παιχνίδια στους εκπροσώπους του Νόμου.

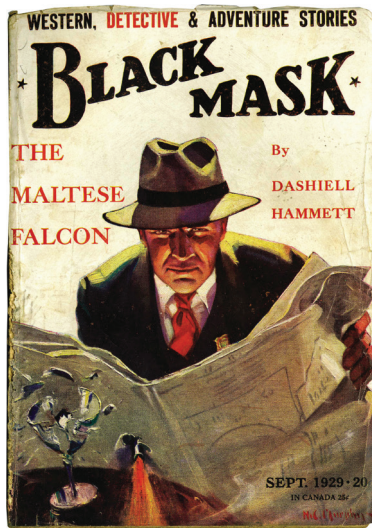
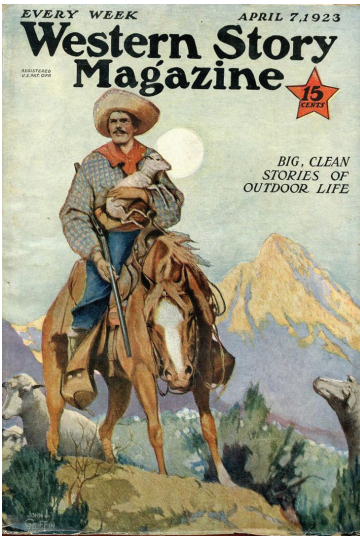
Το 1906, ο Τζορτζ Μπρόνσον Χάουαρντ (George

Bronson Howard) λανσάρισε τον Νορόι, έναν «διπλωματικό πράκτορα», εννοώντας με τον όρο αυτό κατάσκοπο ή πράκτορα αντικατασκοπίας. Λίγα χρόνια αργότερα, το 1910, σε μια σειρά που τιτλοφορούσε περίπου «Ανεπίσημες Διπλωματικές Αποστολές» και δημοσιευόταν στο περιοδικό *Blue Book*, ο Κλάρενς Νιου (Clarence New) παρουσίασε περιπέτειες Άγγλων ερασιτεχνών κατασκόπων σε ανεπίσημο πόλεμο με το γερμανικό και το ρωσικό σύστημα κατασκοπίας.

Σε κάποιο βαθμό που ακόμα δεν έχει εκτιμηθεί όσο θα έπρεπε, το περιοδικό ποικίλης ύλης πρόσφερε ένα φιλόξενο «καλούπι» όπου το αμερικανικό αστυνομικό ανάγνωσμα βρήκε το κοινό του, αυτοπροσδιορίστηκε και άνθισε εντυπωσιακά στις δεκαετίες του 1910 και του 1920.

Τα περιοδικά αυτά, μολοντί επισκιάστηκαν από τη φήμη των μετέπειτα εξειδικευμένων περιοδικών, όπως το πασίγνωστο *Black Mask*, δημιούργησαν ένα κοινό για αστυνομικά και παρεμφερή αναγνώσματα, ένα κοινό του οποίου οι ανάγκες δύσκολα μπορούσαν να ικανοποιηθούν. Στην αρχή αναδημοσίευαν αγγλικές και γαλλικές ιστορίες ή δημιουργούσαν δευτερεύουσες αγορές για συγγραφείς που ήδη δημοσίευαν αστυνομικά αναγνώσματα στα ακριβά περιοδικά της εποχής, που, φυσικά, πλήρωναν καλύτερα.

Πολύ σύντομα, τα περιοδικά ποικίλης ύλης δημιούργησαν μια τάξη συγγραφέων που η δουλειά τους ικανοποιούσε τις ανάγκες των πολτοπεριοδικών για έντονη δράση. Και στον σκληρό ανταγωνισμό της αγοράς έκαναν την εμφάνισή τους μια ποικιλία νέων ντετέκτιβ, καθώς και νέοι τύποι ιστοριών. Ανάμεσά τους συγκαταλέγονταν ιστορίες που είχαν για ήρωες ντετέκτιβ που ήταν αντρόγυνο (Η Σκε-

Αριστερά: Western Story Magazine, τεύχος Απριλίου 1921! Ένα εξώφυλλο σκέτος ζωγραφικός πίνακας από τα χέρια ενός καλλιτέχνη που δούλευε, τότε, για ελάχιστα δολάρια. Δεξιά: Black Mask, τεύχος Σεπτεμβρίου 1929. Το θρυλικό μυθιστόρημα του Ντάσιελ Χάμετ Το Γεράκι της Μάλτας ήταν ένα από τα πιο διάσημα μυθιστορήματα που δημοσιεύτηκαν ποτέ σε «πολτοπεριοδικό».

πτόμενη Μηχανή, στο περιοδικό *Popular*, 1913), ο επιστήμονας-ντετέκτιβ (Κρεγκ Κένεντι, στο περιοδικό *Popular*, 1912), ο άρχοντας της μεταμφίεσης (Χάμιλτον Κλικ, στο περιοδικό *Short Stories*, 1913) και αναρίθμητοι γιατροί, ψυχίατροι και ψυχολόγοι, που εφάρμοζαν τα επαγγελματικά ταλέντα τους στη διαλεύκανση εγκλημάτων.

Ερασιτέχνες ντετέκτιβ και των δύο φύλων διαλεύκαιναν εγκλήματα λίγο πολύ χωρίς καμία προσπάθεια. Το περιοδικό *Argosy-All Story Weekly*, ιδιαίτερα, πρόσφερε πολλούς θηλυκούς ντετέκτιβ, με πιο πετυχημένη την πανέξυπνη και όμορφη Μαντάμ Στόρι (1922) του Χάλμπερτ Φούντνερ (Hulbert Footner).

Ένας πιο εξειδικευμένος ντετέκτιβ, που εμφανιζόταν στα περιοδικά *The Cavalier* και *Argosy-All Story* ήταν ο μυστικοπαθής Σέμαϊ Ντιούαλ, δημιούργημα των Τζ. Γ. Γκάιζι (J. U. Giesy) και Τζούνιους Μπ. Σμιθ (Junius B. Smith), που μαχόταν ασυνήθιστους εγκληματίες με αστρολογία, απόκρυφες τεχνικές και κοινή λογική. Και επειδή τα πολτοπεριοδικά ήταν πολύ ευαίσθητα σε πρόσκαιρους λαϊκούς ενθουσιασμούς, τα περισσότερα πρόσφεραν σειρές με ήρωες ερασιτέχνες ντετέκτιβ που διαλεύκαιναν εγκλήματα με τηλέφωνα, αυτοκίνητα και το ραδιόφωνο, δηλαδή με την τεχνολογία της εποχής.

Το περιοδικό *Adventure Magazine*, ένα αναπάντεχο όχημα για αστυνομικά αναγνώσματα, πρόσφερε τις λεγόμενες «καουμπόικες» (γουέστερν επί το αμερικανικότερο) ιστορίες του Γ. Κ. Τατλ (W. C. Tuttle) με ήρωα τον Χάσναϊφ Χάρτλεϊ, από το 1917. Στο περιοδικό αυτό έκανε την εμφάνισή του ένας από τους πιο διάσημους ερασιτέχνες ντετέκτιβ, ο καθηγητής Ποτζιόλι του Τ. Σ. Στρίμπλινγκ (T. S. Stribling), που οι πανέξυπνες αναλύσεις του έρχονταν πάντοτε λίγο καθυστερημένα.

Το 1915, οι εκδότες Street & Smith εξέδωσαν το περιοδικό *Detective Story Magazine*, την πρώτη έκδοση που ειδικευόταν σε αστυνομικά αναγνώσματα. Σχεδόν επί μία δεκαετία, το περιοδικό αυτό κυριολεκτικά βασίλευε στον χώρο: κράτησε περισσότερο απ' όλα τα άλλα πολτοπεριοδικά, δηλαδή εκδόθηκε επί 34 συνεχή χρόνια και κυκλοφόρησε συνολικά 1057 τεύχη.

Στην αρχή, είχε δυνατή γεύση από φτηνιάρικα αναγνώσματα, δεδομένου ότι οι περισσότεροι συγγραφείς του συνεργάζονταν και με τα φτηνιάρικα περιοδικά. Σύντομα, όμως, το περιοδικό πρόσφερε σε συνέχειες ιστορίες γραμ-

Dime Detective, Μάιος 1932 και Ιανουάριος 1938 – ο κυριότερος και πιο πετυχημένος αντίπαλος του περιοδικού Black Mask. Ο Ρέιμοντ Τσάντλερ δημοσίευε περισσότερες ιστορίες στο Dime Detective απ' όσες στο Black Mask, με το οποίο ήταν συνδεδεμένο το όνομά του. Προσέξτε πόσο μεγαλύτερο είναι το όνομα του Ρέις Γουίλιαμς, του σκληροτράχηλου ήρωα του Κάρολ Τζον Ντέιλι!

μένες από την Κάρολιν Γουέλς και τον Σαξ Ρόμερ (Sax Rohmer), μυθιστορήματα συνεχιών με ήρωα τον Νικ Κάρτερ, διηγήματα με ήρωες ερασιτέχνες ντετέκτιβ ή μη ρεαλιστικούς αστυνομικούς και ιστορίες για εγκλήματα.

Το περιοδικό *Detective Story* δημοσίευε έναν απίστευτο αριθμό αστυνομικών ιστοριών. Ατζαμήδες αστυνομικοί έκαναν το ένα σφάλμα μετά το άλλο και κακοποιοί πόλεων ραδιουργούσαν σε ιστορίες ρουτίνας που ο αναγνώστης τις ξεχνούσε αμέσως. Σε άλλες σειρές, περιγράφονταν οι τρομερές σκευωρίες αρχιεγκληματιών, που τα τρομερά τους σχέδια αποτύγχαναν μόνο στο τέλος της ιστορίας.

Μεταξύ αυτών ήταν και οι εγκληματικές ιδιοφυΐες Κόκκινο Κοράκι (1915), Μαύρο Άστρο (1916), η εξ ανατολών απειλή που άκουγε στο όνομα Μίστερ Τσανγκ (1919), καθώς και μια λαμπρή συλλογή κλεφτών, διαρρηκτών κι απατεώνων. Ανάμεσα σε αυτούς τους εγκληματίες ήρωες και ηρώιδες συγκαταλέγονταν η Μπλου Τζιν Μπίλι, μια πειρατίνα, και ο Θάμπγουεϊ Θαμ, ο ψευδός λωποδύτης που πρόσφερε το 'σ' ως 'θ' και που η δημοτικότητά του συνεχίστηκε και στη δεκαετία του 1930.

Ανάμεσα στους συγγραφείς του περιοδικού *Detective Story* ξεχώριζε ο Τζόνστον Μακάλι (Johnston McCulley), δημιουργός του πασίγνωστου και θρυλικού Ζορό, που εφάρμοσε τον κανόνα του κοστουμαρισμένου ήρωα και του κακοποιού των φτηνιάρικων ιστοριών στα αστυνομικά αναγνώσματα του συρμού, αναπόφευκτα δημιουργώντας τις κοστουμαρισμένες φιγούρες που εκπροσωπούσαν τη δικαιοσύνη και που αργότερα επρόκειτο να γεμίσουν τις σελίδες των περιοδικών της δεκαετίας του 1930.

Τον μασκοφόρο αρχικλέφτη Μαύρο Άστρο θα ακολουθούσαν ο Κεραυνός και ο Άνθρωπος με τα Κόκκινα, και οι δυο εκδικητές με χαρακτηριστικά κοστούμια, που μάχονταν το έγκλημα, κι ο μεταγενέστερος Κόκκινος Παλιάτσος, που λήστευε μόνο κακοποιούς που έμεναν ατιμώρητοι. Το έργο του Μακάλι έπαιζε αναρίθμητες παραλλαγές πάνω σε μία και μόνη ιδέα. Φτωχή παλέτα, αλλά πολύ ψυχαγωγική.

Το περιοδικό *Detective Story* εκδιδόταν δυο φορές τον μήνα από την πρώτη του εμφάνιση τον Οκτώβριο του 1915 και κάθε εβδομάδα από τον Σεπτέμβριο του 1917. Παρά το ότι ήταν πετυχημένο περιοδικό, δεν εμφανίστηκαν ανταγωνιστές. Περίπου επί πέντε χρόνια, μόνο το τσιγκούνικο σε σελίδες *Mystery Magazine*, γεμάτο συγ-

Αριστερά: Το περιοδικό *The Shadow Detective*, τεύχος Ιουλίου 1932. Ήταν το πρώτο που εκδόθηκε με ονομασία συγκεκριμένου ήρωα, κι έγινε το πιο πετυχημένο πολτοπεριοδικό όλων των εποχών! Δεξιά: *The Phantom Detective*, τεύχος Μαΐου 1936. Το δεύτερο πιο πετυχημένο πολτοπεριοδικό, που εκδιδόταν επί είκοσι ολόκληρα χρόνια.

γραφείς φτηνιάρικων περιοδικών και ανιαρές ιστορίες, πρόσφερε έστω και ισχνό ανταγωνισμό.

Το 1920, όμως, έκανε την εμφάνισή του το περιοδικό *Black Mask*. Πρώτος σθεναρός αντίπαλος του *Detective Story*, το *Black Mask* πρόσφερε τρομερά επιτηδευμένα αναγνώσματα με ανόητες ειρωνείες. Ο τόνος, όμως, άλλαξε σιγά σιγά. Μπήκαν στο περιοδικό πιο ικανοί συγγραφείς, μεταξύ των οποίων οι Τζ. Σ. Φλέτσερ, Βίνσεντ Στάρρετ (Vincent Starrett), Χέρμαν Πίτερσεν (Herman Petersen) και ο πολύς Ντάσιελ Χάμετ, που δημοσίευσε ιστορίες του στο περιοδικό το 1922 και την πρώτη περιπέτεια του Ηπειρωτικού Πράκτορα (Ανώνυμου Πράκτορα στην Ελλάδα), στα τέλη του 1923.

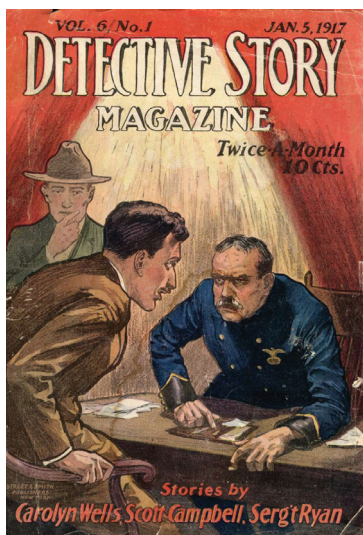
Μερικούς μήνες νωρίτερα, ο Κάρολ Τζον Ντέλι είχε λανσάρει τον πρώτο σκληροτράχηλο ιδιωτικό ντετέκτιβ, τον Ρέις Γουίλιαμς, έναν ζόρικο, σχεδόν αλόγιστο ερευνητή που διαλεύκαινε υποθέσεις με τα πιστόλια.

Αρκετά χρόνια πριν από τον Ρέις Γουίλιαμς, τα στοιχεία του σκληροτράχηλου αναγνώσματος είχαν αρχίσει να παίρνουν μορφή στο περιοδικό *Adventure*, στο συγγραφικό έργο του Γκόρντον Γιανγκ (Gordon Young). Παραγωγικός συγγραφέας περιπετειών, ο Γιανγκ συνδύασε τρεις τύπους ιστοριών, την περιπέτεια, τον κακοποιό ήρωα και τον υπόκοσμο, με τη φιγούρα ενός γρήγορου στο πιστόλι χαρτοπαίκτη πόλεων, δημιουργώντας τον Ντον Έβερχαρντ (1917).

Πολύ σκληρός, καθόλου αισθηματίας και αμείλικτος, ο Έβερχαρντ ήταν ο προπομπός των σκληροτράχηλων ηρώων της επόμενης δεκαετίας. Η πρόζα του Γιανγκ ήταν επιτηδευμένη και βεβιασμένη. Ο Έβερχαρντ, όμως, ήταν σκληροτράχηλος πριν γίνει ο όρος δημοφιλής. Ήταν επαγγελματίας χαρτοπαίκτης, όχι ντετέκτιβ, κι έχασε τη φήμη και τη δόξα... παρά τρίχα!

Κάτω από την αρχισυνταξία του Τζορτζ Γ. Σάτον (George W. Sutton) από το 1922 έως το 1924 και του Φίλιπ Κ. Κόντι (Philip C. Cody) από το 1924 έως το 1926, το περιοδικό *Black Mask* ανέπτυξε ένα κοφτό, σκληρό είδος αφήγησης βίαιων ιστοριών, που περιείχαν ένα ελάχιστο συναισθημάτων και ένα μέγιστο δράσης.

Τα αναγνώσματα αυτά περιλάμβαναν γουέστερν, αεροπορικές περιπέτειες και περιπετειώδεις ιστορίες, καθώς και αστυνομικά διηγήματα και γενικά ιστορίες που περιλάμβαναν φόνους. Ενώ ο Ντέλι και ο Χάμετ άνοιξαν τον δρόμο, η τεχνική του σκληροτράχηλου αναγνώσματος

Αριστερά: Detective Story Magazine, τεύχος Ιανουαρίου 1917. Δέκα χρόνια αργότερα το ίδιο περιοδικό θα σόκαρε το κοινό του ανακοινώνοντας τον θάνατο του ήρωα Νικ Κάρτερ! Δεξιά: Το αντίπαλον δέος των Adventure & Argosy, Short Stories.

ραφινάριστηκε και στιλβώθηκε ακόμα περισσότερο από τους Ερλ Στάνλεϊ Γκάρντνερ, Πολ Κέιν, Φρέντερικ Νέμπελ, Φρέντερικ Ντέιβις, Ράουλ Γουίτφιλντ και Ρέιμοντ Τσάντλερ, μεταξύ άλλων.

Κάτω από την αρχισυνταξία του Τζόζεφ Τ. Σο (1926-1936), ο τρομακτικός κυνισμός του περιοδικού, η κοφτή πρόξα και οι εικόνες της κοινωνικής διαφθοράς δημιούργησαν νέο ενδιαφέρον για το αστυνομικό ανάγνωσμα. Οι ιστορίες των περιοδικών, είτε ήταν περιοδικά μυστηρίου είτε άλλα, θα έφερναν σύντομα το σημάδι της τρομερής επιρροής του *Black Mask*.

Το σκληροτράχηλο ανάγνωσμα δεν υπήρξε ποτέ ενιαία, απλή μέθοδος. Από τη γέννησή του πρόσφερε δύο αποκλίνοντες και ουσιαστικά αντιφατικούς κλάδους. Ο ένας

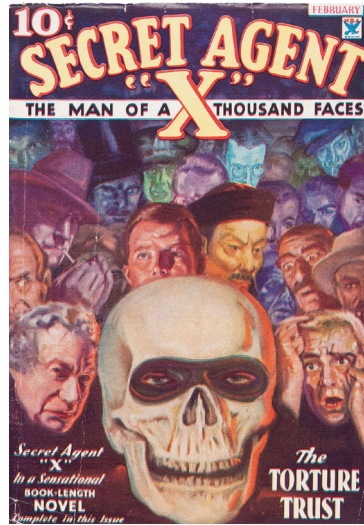
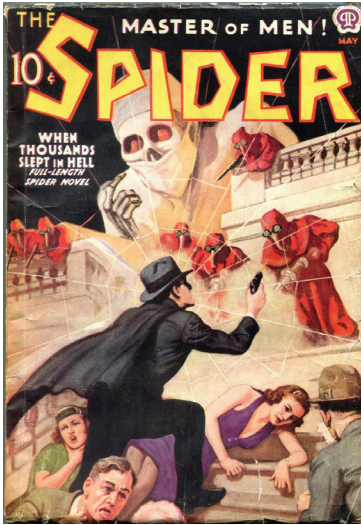
ήταν ο νευρώδης ρεαλισμός που ευνοούσε ο Χάμετ, ο άλλος ήταν το πιο χαλαρό μελόδραμα, περισσότερο φαντασία παρά ρεαλισμός, του Κάρολ Τζον Ντέιλι. Και οι δύο τύποι αναγνώσματος ανελίχθηκαν σε ριζικά διαφορετικές κατευθύνσεις, η καθεμιά επηρεάζοντας τα αστυνομικά αναγνώσματα της επόμενης δεκαετίας.

Οι σκληροτράχηλες τεχνικές άλλαξαν εντελώς το περιοδικό *Flynn* (1924), ένα περιοδικό που αναδημοσίευε αγγλικά αστυνομικά αναγνώσματα και που, ύστερα από αρκετά χρόνια και αλλαγές ονομασίας, κατέληξε να γίνει το *Detective Fiction Weekly*, που δημοσίευε μέτρια σκληροτράχηλα αναγνώσματα με πολλή ένταση.

Ανάμεσα στους πολλούς επαναλαμβανόμενους ήρωες που παρέλασαν από τις σελίδες του ήταν ο Λέστερ Λιθ, ο εκθαμβωτικός κακοποιός/ήρωας του Ερλ Στάνλεϊ Γκάρντνερ, ο Μπρέιντι και ο Ριόρνταν, μια πρώιμη ρεαλιστική αστυνομική σειρά, και η Κυνηγετική Λέσχη Παρκ Άβενιου, η παραλλαγή των Τεσσάρων Δικαίων του Έντγκαρ Γουόλας, που δημιούργησε ο Τζάντσον Φίλιπς (Judson Philips).

Ο Έντγκαρ Γουόλας, ο πιο δημοφιλής συγγραφέας της δεκαετίας του 1920, δημοσίευσε μυθιστορήματα σε συνέχειες και σύντομα διηγήματα στο *Flynn's Detective Story Magazine* και σε πολλά άλλα περιοδικά, ανάμεσά τους τα *Argosy All-Story Magazine* και *The Popular Magazine*.

Περί τα τέλη της δεκαετίας του 1920, συναγωνίζονταν για επικράτηση ένας μεγάλος αριθμός περιοδικών αστυνομικών αναγνωσμάτων. Τα περιοδικά *Mystery Stories*, *Clue* και *Real Detective Tales and Mystery Stories* πρόσφεραν συμβατικές ιστορίες με ήρωες κακοποιούς και ερασιτέχνες ντετέκτιβ.

Αριστερά: *The Spider*, τεύχος Μαΐου 1936. Ο δικός μας Άνθρωπος Αράχνη, ο θρυλικός Γκόρντον Ρεξ, που στην πραγματικότητα ονομαζόταν Ρεξ Γουέντγουορθ. Δεξιά: Περιοδικό *Secret Agent "X"*, τεύχος Φεβρουαρίου 1934. Ο δικός μας Ντετέκτιβ «X», ο «άνθρωπος με τις χίλιες μορφές». Και οι δύο αυτοί ήρωες έγιναν συνώνυμοι με το περιοδικό Μάσκα, που άρχισε να δημοσιεύει τις περιπέτειές τους από την πρώτη του ακόμα έκδοση, το 1935.

Το περιοδικό *Scotland Yard*, στην αρχή όχημα για αναδημοσίευση αδιάφορων ιστοριών αγγλικής προέλευσης, αργότερα δημοσίευε μελοδράματα με άγρια δράση γραμμένα από τους Λέστερ Ντεντ και Τζακ Ντ'Αρσι (Jack D'Arcy). Διάφορα βραχύβια περιοδικά προσείλκυαν το γούστο του κοινού.

Εκδίδονταν και πολλά γκανγκστερικά περιοδικά (*Greater Gangster Stories*, *The Gang Magazine* και *Gun Molls*), περιοδικά για κακοποιούς (*The Underworld* και *Prison Stories*) και άλλα, αυστηρά εξειδικευμένα (*Cabaret Stories*, *Speakeasy Stories* και *Courtroom Stories*). Ένα

καλοσχεδιασμένο εξώφυλλο κάθε τόσο αποζημίωνε τον αναγνώστη για τις (συχνά) ανυπόφορες ιστορίες.

Στις αρχές της δεκαετίας του '30, σημειώθηκε μια γενική αλλαγή στο τοπίο του αστυνομικού είδους. Το ανάγνωσμα αυτό, που ήταν ταυτόχρονα και αστυνομικό πρόβλημα, τόσο δημοφιλές στη δεκαετία του 1920, αντιπροσωπευόταν από ελάχιστες ιστορίες του Έλερι Κούν στο περιοδικό *Mystery and Detective Story Magazine* και μια χούφτα ιστορίες σκορπισμένες στα περιοδικά ποικίλης ύλης. Το σκληροτράχηλο ανάγνωσμα συνεχίστηκε στα περιοδικά *Black Mask*, *Dime Detective* και *Detective Fiction Weekly*.

Σιγά σιγά, όμως, τα αναγνώσματα των περιοδικών έδιναν έμφαση στο περιπετειώδες μελόδραμα. Η πρόζα απλοποιήθηκε κι επιταχύνθηκε, καθώς γεροί στη γροθιά και γρήγοροι στο πιστόλι ιδιωτικοί ντετέκτιβ στριμώχνονταν για να αναλάβουν δράση στις σελίδες των περιοδικών *Thrilling Detective*, *Popular Detective* και *Detective Tales*.

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στις σχεδόν σουρεαλιστικές νουβελίσες του Νταν Τέρνερ στα περιοδικά *Spicy Detective*, *Hollywood Detective* και άλλα, γραμμένες από τον πολυγραφότατο Ρόμπερτ Λέσλι Μπέλεμ (Robert Leslie Bellem), τον συγγραφέα-φαινόμενο.

Πουθενά δεν ήταν η αντίθεση ανάμεσα στο φανταστικό μελόδραμα και στον βίαιο ρεαλισμό πιο φανερή απ' όσο στα περιοδικά *Dime Detective* (1932) και *Ten Detective Aces* (1933). Τα περιοδικά αυτά δημοσίευαν ιστορίες με βίαιη δράση, πολλαπλούς φόνους, παράξενα φρικτά γεγονότα, καθώς και ντετέκτιβ και ανθρώπινες «Έχιδνες» με εξώκοσμες ικανότητες. Μέσα σε έναν χρόνο, οι συγ-

γραφείς ανέλαβαν άλλες αποστολές και το περιοδικό *Ten Detective Aces* έγινε πιο συμβατικό περιοδικό σκληροτράχηλων αστυνομικών και ιδιωτικών ντετέκτιβ.

Τα πρώτα τεύχη του *Dime Detective* ήταν ένα μείγμα αστυνομικών αναγνωσμάτων και ιστοριών για φόνους, με μια πρώτη ιστορία που έδινε έμφαση σε φανταστικά ή υπερφυσικά στοιχεία που εξηγούνται πιο κάτω.

Αυτός ο τύπος ιστορίας έμελλε να γίνει αντικείμενο εξαντλητικής εκμετάλλευσης στα περιοδικά αλλόκοτων απειλών *Horror Stories*, *Terror Tales*, *Dime Mystery*, *Ace Mystery* και άλλα, που εκδόθηκαν μερικά χρόνια αργότερα.

Τα περιοδικά αυτά διαλαλούσαν παράξενες καταστάσεις, έντονη σεξουαλική απειλή, σαδιστικές πρακτικές κι ένα γενναιόδωρο συνονθύλευμα κακόβουλων ατόμων σηματοδεδιμένων από τη φύση και τρελών με χαρακτηριστικά κοστούμια. Μια στάλα μυστήριο συγκρατούσε αυτά τα θέματα σε μία ενότητα, αλλά το πρωταρχικό στοιχείο ήταν πάντοτε η ηρωίδα που κινδύνευε θανάσιμα.

Ο αλλόκοτος τόνος πολλών από τα αστυνομικά αναγνώσματα της δεκαετίας του 1930 διαγράφεται καλύτερα στα περιοδικά που έφεραν το όνομα κάποιου μυθιστορηματικού ήρωα. Την αρχή έκανε το περιοδικό *The Shadow Detective Magazine*, το 1931. Ο Ίσκιος ήταν ο ήρωας που απέδειξε ότι το περιοδικό που θα στηριζόταν μόνο στους άθλους ενός μυθιστορηματικού ήρωα ήταν μια ιδέα στην ώρα της.

Το περιοδικό *The Shadow* έπιασε κι απλώθηκε όπως πιάνει κι απλώνεται η φωτιά σε ξερό δάσος, προκαλώντας μια θύελλα δημιουργίας δεκάδων άλλων νέων μυθιστορηματικών ηρώων, που τα περιοδικά τους ξεφύτρωναν στα

περίπτερα το ένα μετά το άλλο, ξεκινώντας από άγριες αντιγραφές και φτάνοντας μέχρι εντελώς νέες συλλήψεις.

Δημιουργήθηκαν ήρωες που δρούσαν στα ύψη πετώντας με αεροπλάνα, άσοι της μεταμφίεσης (*Secret Agent "X"* και *The Phantom Detective*), ανίκητοι ήρωες του φαρουέστ (*The Rio Kid*, *The Lone Ranger*), ήρωες σκέτης περιπέτειας, ακόμα και ήρωας επιστημονικής φαντασίας (*Captain Future*).

Μόνο ένας από τους πιο διάσημους ήρωες των πολτοπεριοδικών, ο Ζορό του Τζόνστον Μακάλι (ο Ρομπέν των Δασών της Καλιφόρνιας), δεν απέκτησε ποτέ δικό του περιοδικό. Ωστόσο, έκανε τακτικά την εμφάνισή του σε διάφορα περιοδικά από την αρχική «σύλληψή» του το 1919 μέχρι την τελευταία πνοή των πολτοπεριοδικών στο τέλος της δεκαετίας του 1950, κάνοντας και δεύτερη και τρίτη καριέρα στην τηλεόραση και στον κινηματογράφο.

Με την έλευση του 1933, είχαν κάνει την εμφάνισή τους τα περιοδικά *The Phantom Detective* και *The Spider*, μαζί με άλλα αφιερωμένα στην περιπέτεια περιοδικά που έφεραν το όνομα κάποιου μυθιστορηματικού ήρωα.

Το περιοδικό *The Shadow* κυκλοφορούσε δύο φορές τον μήνα, πράγμα ασυνήθιστο για τα εκδοτικά χρονικά. Τα άλλα έδιναν μία περιπέτεια κάθε μήνα με ήρωα έναν άσο της μεταμφίεσης με εκκεντρικό κοστούμι, αρματωμένο ίσαμε τα δόντια, που μαχόταν εγκληματικές ιδιοφυΐες που, εξοπλισμένες με τρομερά όπλα επιστημονικής φαντασίας, λεηλατούσαν και σκότωναν μέχρις ότου σκοτώνονταν κι αυτοί από τον ήρωα στο τελευταίο κεφάλαιο. Η συνταγή συνάρπαζε όποτε πετύχαιναν τα συστατικά. Τα περιοδικά *The Whisperer*, *The Black Book Detective Magazine* (ο δικός μας Νυχτερίδα), *Secret Agent "X"* (ο δικός μας Ντετέκτιβ

«Χ») εμφανίστηκαν αργότερα, με διάφορους βαθμούς επιτυχίας.

Στις αρχές της δεκαετίας του 1940, η συνταγή με τον έναν ήρωα άρχισε να χάνει τη δύναμή της, δεδομένου ότι πολλά περιοδικά αναγκάστηκαν να διακόψουν την κυκλοφορία τους λόγω έλλειψης χαρτιού εξαιτίας του πολέμου. Τα γούστα όσον αφορά το στιλ της πρόζας άλλαξαν για μία ακόμα φορά. Είχαν ακόμη ζήτηση δυνατές πλοκές με δράση, με ζωντανούς ήρωες και συχνά παράξενες καταστάσεις, όπως στο περιοδικό *Crime Busters* (που αργότερα μετονομάστηκε σε *Mystery*).

Νέοι συγγραφείς όπως οι Τζον Ντ. ΜακΝτόναλντ, Ντέι Κιν (Day Keene) και Ρόμπερτ Τέρνερ (Robert Turner) εστίασαν την προσοχή τους στο πλάσιμο των χαρακτήρων και στο κίνητρο, και η ιστορία, που αποτελούνταν από έξαλλη κίνηση μπαλωμένη με βία, έσβησε σιγά σιγά. Εξακολουθούσαν να κυκλοφορούν ωραία περιοδικά από τους εκδοτικούς οίκους *Detective Tales* και *New Detective*.

Το τέλος των πολτοπεριοδικών, όμως, με την παράτολμη και φανταχτερή δόξα, πλησίαζε. Τελικά, χάθηκαν όλα τα ζωηρά εξώφυλλα, τα καυτά πιστόλια, τα πάντα, αφήνοντας πίσω τους μια φωτεινή αναλαμπή που έδειχνε ότι κάτι παράξενο κι ευχάριστο είχε σταθεί εδώ μια στιγμή πριν σβήσει και χαθεί.